Openbaring 2
Gemeenten zijn het licht van de wereld

Inhoud

Openbaring 2:1-7. De 1ste brief aan de gemeente van Efeze.....1
Openbaring 2:8-11. De 2de brief aan de gemeente van Smyrna.....10
Openbaring 2:12-17. De 3de brief aan de gemeente van Pergamus.....17
Openbaring 2:18-29. De 4de brief aan de gemeente van Thyatira.....27

In hoofdstuk 2 laat Jezus een brief schrijven aan elk van de eerste vier gemeenten. *De brieven zijn bedoeld om gelezen te worden in alle gemeenten in de wereld*.

Openbaring 2:1-7. De 1ste brief aan de gemeente van Efeze.

De geadresseerden.

2:1a Schrijf aan de engel van de gemeente in Efeze: [1]

Burgers. Efeze werd meer dan 1000 v.C. gesticht door de *Hethieten* uit het oosten. Later kwamen ook *Grieken* uit het westen daar wonen. In de 3de eeuw v.C. veroverden de *Romeinen* dat deel van de wereld en werd Efeze de hoofdstad van het Romeinse Rijk in Klein Azië. Er was ook een *Joodse* gemeenschap[2] die van keizer Augustus het recht verkregen had om hun godsdienst vrij in het Romeinse Rijk te beoefenen. Efeze had ook zijn eigen 'politieke vergadering' die wetten maakte[3].

Handel. Efeze was gelegen aan de westkust van Klein Azië (Turkije), aan de Middellandse Zee en dicht bij de monding van de rivier de Cayster. Efeze was een rijke, welvarende stad met een prachtige haven. De grootste schepen konden daar aanmeren en zeilden naar het noorden, zuiden en westen. Efeze was via vele wegen toegankelijk vanaf het oosten en via de zee verbonden met andere belangrijke steden in het westen. Efeze werd de belangrijkste handelsstad in Klein Azië.

Godsdienst. Efeze was beroemd vanwege de verering en tempel van de godin Artemis of Diana[4]. Mensen kwamen overal vandaan om haar te vereren. Deze tempel herbergde ook criminelen en verschafte werk aan zilversmeden die er miniatuurtempeltjes maakten[5].

Er waren ook **Nikolaïeten** in Efeze. Zij waren een sekte met een vrijzinnige leer verwant aan het Gnosticisme. Het Gnosticisme maakte er aanspraak op geopenbaarde 'kennis' (gnosis) te bezitten. Het had een dualistische opvatting met betrekking tot de mens: het lichaam was het lagere aardse en de geest was het hogere goddelijke. Zij hadden hun eigen wereldbeschouwing en godsdienstig systeem met eigen praktijken en levensstijl. Deze sekte was wijdverbreid. Vroege kerkvaders als Irenaeüs (130-200 n.C.), Tertullianus

[1] Τω αγγελω της εν Εφεσω εκκλησιας γραψον (>γραφω) (gebiedende wijs, aoristus actief, 2 enkelvoud).
[2] Handelingen 18:19
[3] Handelingen 19:39
[4] Handelingen 19:27
[5] Handelingen 19:23-29a

(190-216 n.C.) en Hippolytus (240 n.C.) dachten dat Nikolaos, een van de zeven diakenen in Handelingen 6:5, de stichter van deze cultus was. Maar meer mensen heetten Nikolaos, wat 'overwinnaar van het volk' betekent. Clemens van Alexandrië (150-216 n.C.) zei dat de Nikolaïeten hun leer baseerden op een uitspraak van Nikolaos, die gezegd zou hebben, "Een mens moet zijn vleselijke (zondige) natuur misbruiken." Dat zou dan geleid hebben tot hun vrijzinnige praktijken. De Nikolaïeten (2:6,15), degenen die zich hielden aan de leer van Bileam (2:14) en de volgelingen van de vrouw Izebel (2:20) waren hoofdzakelijk dezelfde school van ketters. De valse apostelen (2:2) hoorden waarschijnlijk tot hun groep. Hun belangrijkste leer hing waarschijnlijk samen met de overtreding van de apostolische adviezen in Handelingen 15:28-29, "dat u zich onthoudt van afgodenoffers, van bloed, van het verstikte en van hoererij (seksuele immoraliteit)", precies de dingen die de heidense godsdiensten wel deden[6]. Hun leer kwam overeen met de leer van Bileam[7]. Hij werd door God verboden Israël te vervloeken en gedwongen Israël te zegenen. Maar hij gaf Israëls vijanden het advies om de Israëlieten *uit te nodigen voor een heidens feest*. Zo namen de Israëlieten deel aan het eten van verboden offervlees en het bedrijven van geestelijke en seksuele immoraliteit met de heidenen.

Valse leraren, profeten als Izebel en valse apostelen spoorden christenen in Efeze aan om deel te nemen aan deze heidense afgodsfeesten en seksuele immoraliteit. Zij profeteerden, leerden en probeerden hun valse leer en praktijken te rechtvaardigen. Volgens de brieven van Petrus en Judas hadden zij grote invloed op gemeenteleden. *In een eeuw van veel christenvervolging leek een dergelijk compromis een aantrekkelijke manier om aan alle vervolgingen te ontsnappen*! Sommige gemeenteleden hebben zich bij de Nikolaïeten aangesloten. Maar de Bijbel beschouwt het eten van offervlees geofferd aan de afgoden als een manier om gemeenschap met demonen te verkrijgen[8].

<u>De apostelen Paulus en Johannes</u>.

De apostel Paulus werkte in Efeze gedurende zijn tweede zendingsreis (50-52 n.C.)[9], zijn derde zendingsreis (53-56 n.C.)[10] en zijn laatste zendingsreis (61-62 n.C.)[11].

De apostel Johannes leefde en werkte in Efeze van ongeveer 66 n.C. tot zijn dood (ongeveer 98 n.C.). Het boek Openbaring werd aan Johannes geopenbaard op het eiland Patmos in ongeveer 95-96 n.C. De gemeente van Efeze bestond dus al meer dan 40 jaar toen Jezus deze brief aan hen dicteerde. *De tweede generatie christenen* was niet zo enthousiast en ijverig voor Christus als de eerste. Vergelijkbaar met deze gemeente in Openbaring die 'haar eerste liefde' en toewijding aan Christus was verloren, is het volk Israël in de dagen van Jozua en "de oudsten die lang na Jozua leefden en die alle grote daden van de HEERE gezien hadden"[12].

[6] zie 1 Petrus 4:4-5
[7] Numeri 25:1-2 en Numeri 31:16
[8] 1 Korinthe 10:14-22
[9] Handelingen 18:24-28
[10] Handelingen 19:1-41; Handelingen 20:17-38; 1 Korinthe 15:32
[11] 1 Timotheüs 1:3
[12] Jozua 24:31; Richteren 2:7,10

Een omschrijving van de Auteur Jezus.

Jezus Christus is ten volle op de hoogte van de toestand in de gemeente. Let op hoe Christus in elk van de zeven brieven zichzelf openbaart op een manier die te maken heeft met de toestand van die gemeente!

In Efeze drongen vele valse leraren, valse profeten en valse apostelen in de gemeente binnen. Zij probeerden zich op te werpen als 'de sterren', de leiders in de gemeente. Zij verkondigden een ander evangelie dat het Evangelie van Christus verdraaide en gelovigen in verwarring bracht[13].

Maar Christus zegt dat Hijzelf in het midden van de gemeente wandelt als de Weg, de Waarheid en het Leven[14] om de valse weg, de leugens en de dood die de valse leraren brengen tegen te werken en te vernietigen. Hij blijft de ware 'sterren' of oudsten van de gemeente in zijn hand vasthouden! De goede leiders mogen weten dat Christus hen vasthoudt. Daarom zullen zij niet afvallig worden.

2:1b Dit zegt Hij die de zeven sterren in zijn rechterhand houdt, die te midden van de zeven gouden kandelaren wandelt: [15]

De 'sterren' vertegenwoordigen de leiders van de gemeenten die trouw aan Christus en zijn zaak blijven. Zij zijn verantwoordelijk voor wat er in de gemeente gebeurt (zie 1:20). In de Bijbel wordt een gemeente geleid door 'een raad van oudsten'[16]. Wanneer een gemeente oudsten kiest, moeten zij voldoen aan de Bijbelse vereisten[17]. Oudsten hebben vier belangrijke taken: i) om herders (pastors) en opzieners van gemeenteleden te zijn[18], ii) om beheerders/aanvoerders van gemeenteactiviteiten te zijn[19]; iii) om predikers en leraren van Gods Woord te zijn[20] en iv) om de leiding met elkaar te delen en hun taak dienend uit te voeren[21].

De aanbeveling/bemoediging door Christus.

2:2 Ik ken uw werken, uw inspanning en uw volharding (en weet) dat u slechte mensen niet kunt verdragen, en dat u hen op de proef hebt gesteld die van zichzelf *blijven* zeggen dat zij apostelen zijn, maar het niet zijn, en dat u hebt ontdekt dat zij leugenaars zijn.[22]

---

[13] Galaten 1:6-7

[14] Johannes 14:6

[15] Ταδε λεγει ο κρατων (>κρατεω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk, enkelvoud) τους επτα αστερας
εν τη δεξια αυτου, ο περιπατων (>περιπατεω) (onvoltooid tegenwoordige tijd) εν μεσω των επτα λυχνιων των χρυσων

[16] Psalm 107:32; 1 Timotheüs 4:14

[17] Bijbelse vereisten voor oudsten: 1 Timotheüs 3:1-7; 1 Timotheüs 5:17-21; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-7

[18] Bijbelse taken van oudsten: Handelingen 20:28; 1 Petrus 5:1-2

[19] 1 Timotheüs 3:4-5; Titus 1:7

[20] 1 Timotheüs 3:2; 5:17; Titus 1:9

[21] Mattheüs 20:25-28; 1 Petrus 5:3-4

[22] Οιδα (>ειδ-)(kennen door intuïtie en nadenken)(een voltooid tegenwoordige werkwoord gebruikt als een onvoltooid tegenwoordige tijd, actief,
1 enkelvoud)
τα εργα σου και τον κοπον (ο κοπος) και την υπομονην (η υπομονη) σου, και οτι ου δυνη (>δυναμαι) (onvoltooid
tegenwoordige tijd, mid/pas dep, 2 enkelvoud) βαστασαι (>βασταζω)(aoristus infinitief) (verdragen) κακους, και επειρασας (>πειραζω)

Christus weet precies wat er in de gemeenten gebeurt. Niets is voor zijn ogen en oren verborgen[23]. Hij is erbij om te beschermen, te leiden, te versterken, te transformeren, maar ook om te vermanen en te straffen. Hij voelt mee met de zwakheden van de gemeenteleden[24]. Hij bidt voortdurend voor hen[25]. Hij zorgt dat zijn Woord in hun verstand en hart geschreven wordt[26]. Hij vergeeft hun ongerechtigheden en brengt die nooit meer in herinnering[27].

Hij reinigt hun geweten van dode werken om de levende God te dienen[28]. Hij vertegenwoordigt hen bij God in de hemel[29]. Hij rust hen toe tot elk goed werk om zijn wil te doen en in hen te bewerken wat in zijn ogen welbehaaglijk is[30].

Christus prijst de gemeente voor haar daden, hard werk en volharding. Christus prijst de gemeente dat zij de valse apostelen niet gedoogt! Het is dus duidelijk dat niet iedereen die zichzelf 'apostel' laat noemen een ware apostel is[31]. Deze valse apostelen deden alsof zij door Christus uitgezonden waren en eisten ten onrechte dat de gemeenteleden hen zouden gehoorzamen. Maar de gemeente te Efeze had deze zogenaamde apostelen op de proef gesteld[32] en ontdekt dat zij leugenaars waren. Zij hadden deze valse apostelen verworpen (in het openbaar ontmaskerd en uit de gemeente gezet)[33]! Het vraagt moed, geloof en trouw om tegen valse apostelen op te staan en hen uit de gemeente te verwijderen!

2:3 En u hebt volharding getoond en u om mijn Naam ingespannen en u bent niet moe geworden.[34]

De gemeenteleden hebben hard gewerkt en zijn onvermoeid doorgegaan in hun strijd voor de waarheid. In vers 6 staat nog een aanbeveling: "Maar dit hebt u *vóór*, dat u de werken van de Nikolaïeten *blijft* haten, die ook Ik *blijvend* haat" omdat zij een cultus waren met valse apostelen.

De vermaning van Christus.

2:4 Maar Ik heb tegen u dat u uw eerste liefde hebt verlaten.[35]

(aoristus, actief, 2 enkelvoud) τους λεγοντας (>λεγω) (deelwoord, onvoltooid tegenwoordige, actief, accusatief, mannelijk meervoud)

εαυτους αποστολους και ουκ εισιν (>ειμι), και ευρες (>ευρισκω) (aoristus, actief, 2 enkelvoud) αυτους ψευδεις (ο ψευδης).

[23] Hebreeën 4:13
[24] Hebreeën 4:15
[25] Hebreeën 7:25
[26] Hebreeën 8:10
[27] Hebreeën 8:12
[28] Hebreeën 9:14
[29] Hebreeën 9:24
[30] Hebreeën 13:21
[31] zie Handelingen 1:21-22; 1 Korinthe 9:1
[32] zie Handelingen 17:11
[33] 1 Korinthe 5:9-13
[34] και υπομονην εχεις (>εχω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 enkelvoud), και εβαστασας (βασταζω)(aoristus actief, 2 enkelvoud)

δια το ονομα, και ου κεκοπιακες (>κοπιαω)(voltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 enkelvoud)

[35] αλλα εχω κατα σου οτι την αγαπην σου την πρωτην αφηκες (>αφιημι)(aoristus actief, 2 enkelvoud)(verlaten)

Christus wijst de gemeente en de leiders erop dat zij hun eerste liefde hebben verlaten. Ondanks alle activiteiten in de gemeente waren de christenen niet zo toegewijd in hun hart als voorheen! Regelmatig bezoek aan de kerk betekent nog niet hetzelfde als liefdevolle toewijding! Voorheen had hun liefde voor Christus hen geïnspireerd en aangevuurd om God te dienen. Maar nu was hun liefde afgekoeld en leefden zij halfhartig, meer voor de activiteiten. Wat een verlies!

De bevelen van Christus.

2:5 Bedenk dan van welke hoogte u bent gevallen en bekeer u en doe de eerste werken. Maar zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal *beslist* uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, als u zich niet bekeert. [36]

Christus beveelt de gemeente om na te denken over hun terugval in liefde. Zij moeten zich in herinnering brengen hoe lief zij Christus hadden in het begin, en hoe zij dat aan Hem hadden bewezen. Toen hebben zij Christus van harte en zonder compromis gediend. Nu *moeten zij zich bekeren, letterlijk: hun denken wijzigen en hun gedrag hervormen, en gaan leven zoals zij deden toen zij nog toegewijd waren!*

Christus waarschuwt hen dat Hij *al naar hen onderweg is om hun kandelaar (hun gemeente) van zijn plaats weg te nemen, tenzij zij hun hart, denken en daden veranderen!* Er mag wel een kerkgebouw en een gemeente in hun stad overblijven, maar het zal niet meer een lichtgevende kandelaar voor de wereld zijn! Het zal geen invloed meer hebben. En waar geen levende gemeente meer is, is er ook geen verkondiging van de waarheid, geen aanbod van echte verlossing en ook geen aanname van deze verlossing. *Wanneer christenen koud worden in hun geloof, worden zij gestraft met achteruitgang, verval en een verlies van hun geestelijke voorrechten*. Daarom wil Christus zo graag dat zij zich bekeren!

2:6 Maar dit hebt u vóór, dat u de werken van de Nikolaïeten *blijft* haten, die ook Ik *blijvend* haat. [37]

Christenen in het westen hebben moeite met het woord 'haten'. Sommigen beweren dat God wel het onrecht haat, maar de onrechtvaardige liefheeft. De Bijbel leert iets anders: Psalm 5:6 zegt, "U haat allen die onrecht bedrijven, van de man van bloed en bedrog heeft de HEERE een afschuw." En Psalm 11:5 zegt, "Zijn ziel haat de goddeloze en wie geweld liefheeft." "De heilige en rechtvaardige God is een verterend vuur"[38]. Zijn 'haat' is niet vijandig, zondig zoals die van een mens, maar betekent dat Hij een dergelijke mens *niet uitkiest, maar afwijst*.

---

[36] μνημονευε (>μνημονευω)(gebiedende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 enkelvoud) ουν ποθεν πεπτωκας (>πιπτω)(voltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 enkelvoud) και μετανοησον (>μετανοεω)(gebiedende wijs, aoristus actief, 2 enkelvoud) και τα πρωτα εργα ποιησον (>ποιεω)(gebiedende wijs, aoristus actief, 2 enkelvoud) ει δε μη, ερχομαι (onvoltooid tegenwoordige tijd, mid/pas dep, 1 enkelvoud) σοι και κινησω (>κινεω)(toekomende tijd, actief, 1 enkelvoud) την λυχνιαν σου εκ του τοπου (ο τοπος) αυτης, εαν μη μετανοησης (aanvoegende wijs, aoristus, actief, 2 enkelvoud).

[37] αλλα τουτο εχεις (<εχω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 enkelvoud), οτι μισεις (>μισεω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief 2 enkelvoud) τα εργα των Νικολαιτων, α καγω μισω (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 1 enkelvoud)

[38] Hebreeën 12:29

In Romeinen 9:13 betekenen de woorden “Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat” dat God Jakob heeft uitverkoren en Ezau niet heeft uitverkoren. Daar was Ezau zelf verantwoordelijk voor, omdat hij “een ontuchtpleger en onheilige was[39] en geen echt berouw toonde[40].

Het Evangelie van Christus heeft in de Bijbel altijd twee kanten. Enerzijds heeft God de boetvaardige gelovige lief, maar anderzijds veroordeelt Hij de onboetvaardige ongelovige. Johannes 3:16 zegt, “Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.” Maar Johannes 3:16 zegt, “Wie niet gelooft, gaat verloren.” Johannes 3:18 zegt, “Wie niet gelooft, is al veroordeeld… En Johannes 3:36 zegt, “Hij zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem.” Het Evangelie spreekt over het eeuwige leven en ook over verloren gaan, het eeuwige leven niet zien en Gods toorn die op de onboetvaardige mens blijft!

Alleen met een wedergeboren hart, veranderd denken en getransformeerd gedrag kan een christen een valse leraar op de juiste manier ‘haten’, zoals de heilige, rechtvaardige God hem ‘haat’ en dus afwijst. Alleen zo kan hij ook een passie voor verloren mensen opbrengen. Ware christenen mogen geen valse leraren als leider kiezen, maar moeten hen afwijzen.

De aansporing van Christus.

2:7a. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten *blijft* zeggen.[41]

Elk van de zeven brieven moet aan alle gemeenten in de wereld en in de geschiedenis voorgelezen worden en moet telkens weer gelezen worden, omdat de Geest door deze brieven telkens weer tot de gemeenten spreekt!

Hoewel het Christus is die spreekt, zegt Hij dat het de Geest is die spreekt! Dus Jezus Christus zelf zegt dat Hij de Geest is[42]. Christus sprak gedurende de oudtestamentische periode door zijn Geest tot de profeten (en door beiden tot mensen)[43]. Christus gaat gedurende de nieuwtestamentische tijd door met spreken door zijn Geest tot de apostelen (en door beiden tot mensen) (2:7)[44]. Daarom is de hele Bijbel, bestaande uit het Oude Testament en het Nieuwe Testament “het Woord van Christus”. De Bijbel is “het getuigenis van Christus” (19:10). De Geest van Christus heeft de oudtestamentische profeten[45] en de nieuwtestamentische apostelen[46] geïnspireerd.

---

[39] Hebreeën 12:16
[40] Hebreeën 12:17; 2 Korinthe 7:10
[41] ο εχων (>εχω) (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk, enkelvoud) ους (το ους) ακουσατω (>ακουω)(gebiedende wijs, aoristus, actief, 3 enkelvoud) τι το πνευμα λεγει (>λεγω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 enkelvoud) ταις εκκλησιαις
[42] zie 2 Korinthe 3:17
[43] 1 Petrus 1:9-12; Hebreeën 1:1-2
[44] Johannes 14:26
[45] 1 Petrus 1:10-12; 2 Petrus 1:19-21
[46] Johannes 16:13-15; 2 Timotheüs 3:16-17

De belofte van Christus.

2:7b Wie *blijft* overwinnen, hem zal Ik te eten geven van de Boom des levens, die midden in het paradijs van God staat.[47]

Het onvoltooid tegenwoordige deelwoord duidt niet op één overwinning, maar op het *aanhoudend* overwinnen van verzoekingen (verleidingen) en beproevingen (vervolgingen) tot het einde toe[48]! 'Een overwinnaar' is een christen die trouw aan Jezus Christus blijft, zelfs tot de dood. Niet iedereen is een martelaar zoals Paulus, maar hij kan wel overwinnend zijn door trouw te blijven aan Christus in een tijd van vrede[49] of in een tijd van enorme wetteloosheid en afval[50].

'Een overwinnaar' is een christen die strijdt tegen:

- de zondige *natuur in* hem,
- de zondige *wereld om* hem heen
- de *demonen boven* hem.

Hij houdt vol in zijn liefde voor Christus. Een overwinnend christen is wedergeboren en wandelt in geloof[51]. Het Woord van God leeft in hem en hij overwint de Boze[52]. Een overwinnaar gelooft niet elke 'geest', maar "toetst de geesten" om te zien of zij van God of van de duivel en valse leraren komen[53]. Hij belijdt dat Jezus Christus van God komt en God openbaart. De Geest van Christus leeft in hem en deze Heilige Geest in hem is veel groter, machtiger en wijzer dan hij die in de wereld woont (dat wil zeggen dan de duivel of zijn demonen)[54].

Door de zondeval heeft de mens het voorrecht verloren van de boom van het leven in het paradijs te eten[55]. Het woord 'paradijs' betekent 'tuin' en is via de Perzische taal in het Grieks terechtgekomen. Christus belooft 'de overwinnaars' dat zij het recht hebben om te eten van de levensboom die in het paradijs van God is (22:2,14,19). *Het oorspronkelijke paradijs* in de omgeving van Eden was een tuin, een tijdelijke plaats waar het nog mogelijk was te zondigen en te sterven[56]. Maar *'het paradijs van God'* is eerst in de hemel bij God[57] en daarna op de nieuwe aarde met God (2:7; 22:2). Het paradijs van God is eeuwig en blijvend. *Het is een plaats waar men niet meer kan zondigen, waar wat onrein is niet binnen zal komen (21:27) en waar er geen dood meer zal zijn (21:4)!* God wandelde wel in het oorspronkelijke paradijs[58], maar woont altijd in het nieuwe paradijs (21:3). Het

---

[47] τω νικωντι (>νικαω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, datief, mannelijk, enkelvoud) δωσω (>διδωπι)(toekomende tijd, actief,
1 enkelvoud) αυτω φαγειν (>εσθιω, φαγομαι, εφαγον)(aoristus infinitief)
εκ του ξυλου (το ξυλον) της ζωης, ο εστιν (>ειμι)
εν τω παραδεισω (ο παραδεισος) του θεου

[48] Mattheüs 10:22
[49] 2 Timotheüs 4:6-8
[50] 2 Tessalonicenzen 2:3-4
[51] 1 Johannes 5:4
[52] 1 Johannes 2:14-15
[53] 1 Timotheüs 4:1
[54] 1 Johannes 4:1-5
[55] Genesis 3:22,24
[56] Genesis 2:8-17
[57] Lukas 23:43; 2 Korinthe 12:3-4
[58] Genesis 3:8

oorspronkelijke paradijs is verloren gegaan. Maar het nieuwe paradijs kan nooit meer verloren gaan!

Een mogelijke toepassing. In liefde voor de waarheid weer de eerste liefde opwekken.

De gemeente van Efeze is een voorbeeld van een gemeente die aan de orthodoxie vasthoudt, maar de eerste liefde voor Christus is kwijtgeraakt! 'Orthodoxie' betekent letterlijk 'de rechte leer'. Het heeft hier niet de moderne betekenis van 'behoudend, ouderwets, wettisch, saai, enz.' De gemeente kan door in liefde aan de waarheid te houden, blijven groeien in liefde voor de Heere Jezus Christus[59].

Omdat de ware oudsten van de gemeente in de rechterhand van Christus zijn, worden de valse apostelen, valse profeten en valse leraars ontmaskerd als leugenaars! De allerbeste manier om leugens in de gemeente te overwinnen, is om gemeenteleden toe te rusten in de belangrijkste waarheden van de Bijbel. De eerste liefde voor Christus en liefde voor de waarheid (de echte orthodoxie) vergt de volgende disciplines:

- *Luister* naar de verkondiging van het Woord op zondag.
- *Lees* elk jaar de 1187 hoofdstukken in de Bijbel.
- *Overdenk* 's morgens een gedeelte uit de Bijbel en bid erover.
- *Bestudeer* wekelijks een Bijbelgedeelte, liefst met een groep andere gelovigen.
- *Leer* maandelijks één Bijbelvers *uit je hoofd.*
- *Maak* af en toe *één toepassing* van een waarheid in de Bijbel en oefen je daarin.
- Wees altijd bereid een waarheid uit de Bijbel *met anderen te delen*.

Blijf jezelf afvragen: "Wat leer ik meer over Jezus?" "Zoek ik de dingen die boven zijn, waar Christus is? Bedenk ik de dingen die boven en niet op de aarde zijn? Is mijn leven met Christus verborgen in God?"[60]. "Doe ik alles van harte, als voor de Heere en niet voor mensen?"[61]

Openbaring 2:8-11. De 2de brief aan de gemeente van Smyrna.

De geadresseerden.

2:8a En schrijf aan de engel van de gemeente in Smyrna:

Burgers. Smyrna was oorspronkelijk een kolonie van de Griekse staat Ionië (in Turkije). Later werd het door de koning van Lydia vernietigd. Drie eeuwen later werd het iets ten zuiden herbouwd. Het was een mooie stad, met huizen vanaf de zee tegen de bergwand omhoog gebouwd, tot de openbare gebouwen bovenop de ronde top, 'de Pagos', die de kroon van Smyrna genoemd werd. Vanwege een koele zeebries was Smyrna een populaire plek voor de Romeinen en Joden. Het maakte er aanspraak op om de belangrijkste stad in Klein Azië te zijn, in elk geval wat schoonheid en grootte betreft.

Handel. In handel wedijverde Smyrna met Efeze.

[59] Efeze 4:15
[60] Kolossenzen 3:1-4
[61] Kolossenzen 3:23

Godsdienst. Smyrna was steeds een loyale bondgenoot van Rome en daarom beoefende de stad de verering van de Romeinse keizer. Er waren ook veel Joden in Smyrna. *Omdat zij zich beschouwden als 'het enige volk van God', vervolgden zij de christenen*.

De gemeente van Smyrna werd waarschijnlijk gesticht tijdens de derde zendingsreis van Paulus (53-56 n.C.). In Handelingen 19:10 lezen we, "En dit (het onderricht van Paulus) gebeurde twee jaar lang, zodat *allen die in Asia woonden*, het Woord van de Heere Jezus hoorden, zowel Joden als Grieken."

Een omschrijving van de Auteur Jezus.

Jezus Christus is ten volle op de hoogte van de toestand in de gemeente. Let op hoe Christus in elk van de zeven brieven zichzelf openbaart op een manier die te maken heeft met de toestand van die gemeente!

In Smyrna werden de christenen door de Joden verdrukt en hadden door hen veel te lijden. De Joden pretendeerden de enige synagoge (bijeenkomst) van de HEERE te zijn, maar zijn volgens Jezus Christus 'een synagoge van de satan'. Christus zegt dat Hij na veel lijden onder Joden en Romeinen ook werd gedood, maar weer levend werd. Hij is de Laatste en heeft daarom het laatste woord over leven en dood. Uiteindelijk blijven Hij en de zijnen alleen als levenden over.

2:8b Dit *blijft* de Eerste en de Laatste zeggen die dood werd en *voor eens en voor altijd* leeft. [62]

Christus introduceert zich als de Eerste en de Laatste, dat wil zeggen, als één met God de Vader, de Almachtige (1:8,17). Hoewel de gemeente vervolgd zou worden en velen zouden sterven, zou de dood niet het laatste woord hebben! Ook Jezus Christus stierf en stond weer op uit de dood!

De HSV vertaalt, "Die dood is geweest en weer levend is geworden." Maar een betere vertaling is: "Die dood werd en toch leeft!" *Jezus zegt niet dat Hij stierf en toen weer levend werd, maar dat Hij stierf terwijl Hij toch leefde! Dit kan alleen betekenen dat Jezus Christus naar zijn goddelijke natuur altijd leeft en alleen naar zijn menselijke natuur stierf (zie 1:18)!* Jezus Christus is de Eeuwig Levende God, die de dood in zijn menselijke natuur overwon en ook de dood voor alle christenen zal overwinnen!

De aanbeveling/bemoediging door Christus.

2:9 Ik ken uw werken, verdrukking en armoede – u bent echter rijk. – en (Ik ken) de lastering van hen die *blijven* zeggen dat zij Joden zijn, en het niet zijn; maar een synagoge van de satan. [63]

---

[62] Ταδε λεγει (>λεγω) (onvoltooid tegenwoordige tijd, 3 enkelvoud) ο πρωτος και ο εσχατος ος εγενετο (>γινομαι) (aoristus tijd, mid dep, 3 enkelvoud) νεκρος και εζηζεν (>ζαω) (aoristus, actief, 3 enkelvoud). Vergelijk het woord 'εζηζεν (>ζαω)' in Openbaring 20:4-5.

[63] Οιδα (>ειδ-)(kennen door intuïtie en nadenken)(een voltooid tegenwoordige werkwoord gebruikt als een onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 1 enkelvoud) σου την θλιψιν και την πτωχειαν (armoede van een bedelaar, afhankelijk van de steun van anderen) αλλα πλουσιος ει (>ειμι) (onvoltooid tegenwoordige tijd), και την βλασφημιαν εκ των λεγοντων (deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, genitief, mannelijk,

Christus prijst de gemeente voor de verdrukking die zij doorstaan en voor hun extreme armoede. Hoewel de stad Smyrna rijk was, was de gemeente arm[64]. Van een werelds gezichtspunt was 'een christen worden' een opoffering, want christenen verloren dikwijls hun baan en werden door niet-christenen vervolgd. Dat gebeurt nog steeds. Zij lijden honger, kennen gevangenschap en worden dikwijls gedood – in Rome door wilde dieren in de arena of door hen met vuur te verbranden hangend aan een paal. Zij zijn 'arm' in wereldse zin, maar 'rijk' in geestelijke zin! Zij zijn mede-erfgenamen van Christus en van de nieuwe aarde[65]. Iets om naar uit te zien!

Christus weet dat christenen die in Hem geloven vooral door Joden, Moslims en andere Unitariërs (mensen die de Drie-eenheid van God verwerpen) belasterd worden en dat deze mensen zelfs de heidenen en hun regeringen tegen hen opzetten.

De Joden en anderen vechten aan dat christenen 'het volk van God' zijn, een aanspraak die de Joden of Moslims voor zichzelf reserveren! Zowel Joden als Moslims maken aanspraak 'kinderen van Abraham' te zijn[66]. Het conflict draait om de vraag: "Wie zijn de ware Joden? Wie zijn de ware 'overgegevenen[67]'? Het woord 'Jood' betekent 'lof'. Wie ontvangt lof van de Levende God?"[68]. Is dat *het lichamelijke nageslacht van Jakob* of *het lichamelijke nageslacht van Ismaël?* De meesten van hen geloven niet eens dat Jezus Christus de Messias is. Alleen het *geestelijke nageslacht van Abraham, mensen uit alle volken die geloven* dat Jezus Christus de Messias en de Verlosser is, ontvangen lof van God! De Bijbel leert dat alle mensen die gerechtvaardigd zijn door het geloof in Jezus Christus het geestelijke nageslacht van Abraham zijn[69]. Dezen zijn in hun hart besneden door de Heilige Geest, wedergeboren. Zij zijn door geloof in de gekruisigde Christus een nieuwe schepping geworden[70]!

Jezus strijdt met het zwaard uit zijn mond tegen deze Joden (2:16) en noemt hen 'een synagoge van de satan'. Dit is geen antisemitische uitspraak, maar de waarheid! Jezus waarschuwt mensen die niet geloven dat: "Hij is die Hij zegt te zijn" en dat zij "in hun zonden zullen sterven als zij dat niet geloven"[71]. Alleen mensen die geloven dat Jezus Christus "de Ik ben (die Ik ben)" (de HEERE)[72] is, hebben het eeuwige leven. En gelovigen in Jezus zullen het evangelie ook naar de Joden en anderen brengen zodat ook zij behouden mogen worden!

Heel veel Joden waren naar Smyrna verhuisd om zaken te doen. Zij hadden van de Romeinse overheid toestemming gekregen om hun godsdienst overal in het Romeinse Rijk te beoefenen.

---

meervoud) Ιουδαιους ειναι (>ειμι) εαυτους, και ουκ εισιν (>ειμι) αλλα συναγωγη του Σατανα

[64] 1 Korinthe 1:26
[65] Romeinen 8:17
[66] Johannes 8:39-44
[67] 'Islam' betekent 'overgegeven' aan Allah.
[68] zie Romeinen 2:28-29
[69] Galaten 3:6-8
[70] Romeinen 2:28-29; Romeinen 9:6; Galaten 6:12-16
[71] Johannes 8:24
[72] Exodus 3:14-15

Het was vooral in Smyrna dat de Joden de christenen hebben verraden aan de Romeinen en ze voor de Romeinse rechtbank hebben gesleept. Zij waren vervuld van kwaadaardig verzet tegen christenen en werden satans instrumenten om de Kerk te vervolgen[73].

De moderne gedachte dat alle Joden op een of andere bijzondere wijze 'Gods uitverkoren volk' zouden zijn, is niet Bijbels. Omdat zij Jezus Christus als Messias, Verlosser en Heer verworpen hebben, heeft Christus hen verworpen. Jezus zegt: *"Wie Mij verwerpt, die verwerpt Hem die Mij gezonden heeft"[74]! Omdat die Joden de profeten hebben verworpen en de Messias hebben gedood, werd "het Koninkrijk van God van hen weggenomen en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt"[75]*. Dat volk dat vruchten van het Koningschap van Christus voortbrengt, bestaat alleen uit Joden en niet-Joden die in Jezus Christus geloven[76]. De ongelovige en rebelse Joden hier zijn niet de kinderen van Abraham en ook niet de kinderen van God, maar 'de kinderen van de duivel'[77]. Jezus Christus noemt hen 'een synagoge van de satan', dat wil zeggen, een groep mensen die door de satan wordt aangestuurd (2:9)! Zij geloven in 'God', maar hun god is niet meer de God die zich in de oudtestamentische profeten[78] en in Jezus Christus heeft geopenbaard[79]. Hun god is niet 'de God en Vader van onze Heer Jezus Christus'[80]. Zij zijn van de Bijbel afgedwaald en hebben hun eigen god bedacht, een god die 'een wiskundige eenheid is' en die zich weliswaar in een onpersoonlijk vuur kon openbaren[81], maar bijvoorbeeld niet in de persoonlijke levende Heer Jezus Christus (2:9)[82]. Deze veroordeling van Jezus Christus toont de afvalligheid en veroordeling van deze Joden aan.

De vermaning van Christus.

Er is geen vermaning.

De bevelen van Christus.

2:10a Wees niet bevreesd voor wat u *op het punt staat te* lijden. Zie, de duivel *staat op het punt om* sommigen van u in de gevangenis te werpen, opdat u verzocht wordt. En u zult een verdrukking hebben van tien dagen.[83]

---

[73] Handelingen 13:50; Handelingen 14:2,5,19; Handelingen 17:5,13; Handelingen 18:6,17; Handelingen 20:3; Handelingen 21:11,27-36; Handelingen 23:12; 25:7

[74] Lukas 10:16

[75] Mattheüs 21:33-44

[76] Mattheüs 8:11-12; Johannes 3:16-18,36

[77] Johannes 8:39-44

[78] Jesaja 43:10-11

[79] Hebreeën 1:1-2

[80] 2 Korinthe 1:3; Efeziërs 1:3; 1 Petrus 1:3

[81] Exodus 3:2-6

[82] Johannes 14:9-10; Kolossenzen 1:15

[83] μηδεν φοβου (>φοβεω) (gebiedende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd, mid/pas dep, 2 enkelvoud) α μελλεις (>μελλω) (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 enkelvoud + infinitief) πασχειν (>πασχω) (infinitief, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief). ιδου μελλει (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 enkelvoud) βαλλειν (>βαλλω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) ο διαβολος εξ υμων εις φυλακην ινα πειρασθητε (>πειραζω) (aanvoegende wijs, aoristus, passief 2 meervoud) και εξετε (>εχω) (toekomende tijd, actief, 2 meervoud) θλιψιν ημερων δεκα

Christus roept ons op om niet bang te zijn, al weet Hij goed wat ons te wachten staat! Satan wordt de ophitser van vervolging en lijden genoemd. *Terwijl de satan ons verzoekt door sommigen te vervolgen en naar beneden te halen en weg te trekken van Christus (12:10-17), gebruikt God deze aanvallen als een beproeving om ons op te bouwen, te louteren en te heiligen*! De volharding van christenen in vervolging en lijden is meteen een getuigenis van Gods werkelijkheid aan de ongelovigen.

Christus spoort ons aan om onze vijanden niet te vrezen, omdat ons lijden een korte periode zal duren, gesymboliseerd door 'tien dagen'. Bij al het kwaad dat de satan doet, moeten christenen onthouden dat de satan 'gebonden' (ingeperkt) is door de soevereine begrenzing door Christus (12:9; 20:1-3)[84]! *De tijd die satan gegeven wordt om zijn kwaad tegen christenen op een bepaalde plaats uit te voeren, is een afgemeten tijd: het zal niet korter, maar ook niet langer zijn! Hij kan niet meer kwaad doen dan wat Christus toestaat!* Vergelijk dit met de '3½ dag' waarin het beest uit de zee macht gegeven wordt om de christenen te overwinnen (11:7). Vergelijk dit met de andere *symbolische afgemeten tijden* in Openbaring 12:6 en 13:5. Omdat de beproeving 'een korte tijd' duurt, is het te verdragen en kunnen we ook volharden[85]. Christus spoort ons aan om trouw te blijven ook al kost het je je leven.

De aansporing van Christus.

2:11a Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten *blijft* zeggen[86].

Zie Openbaring 2:7.

De belofte van Christus.

2:10b Wees trouw tot in de dood, en Ik zal u *zeker* de overwinnaarskrans (HSV: kroon) van het leven geven.[87]

Christus belooft de kroon van het leven: niet een koningskroon, maar 'een overwinningskrans'. De overwinnaarskrans bestaat uit het eeuwige leven, eerst in de hemel en later op de nieuwe aarde. Ook Jakobus zegt dat wie volhardt onder beproevingen, 'de kroon van het leven' zal ontvangen[88].

Paulus zegt, dat wie de goede strijd gestreden heeft, de wedloop voltooid heeft en het geloof behouden heeft, 'de krans van de rechtvaardigheid' zal ontvangen[89]. Degene die volgens de regels deelneemt aan de wedstrijd, zal 'een onvergankelijke krans' ontvangen[90]. De bokser die een gedisciplineerd trainingsschema volgt, slaat niet zomaar

[84] Mattheüs 12:29

[85] Jesaja 26:20-21; Jesaja 54:8; Mattheüs 24:22; 1 Petrus 1:6; 1 Petrus 5:10

[86] ο εχων (>εχω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk, enkelvoud) ους ακουσατω (>ακουω)(gebiedende wijs, aoristus tijd) τι το πνευμα λεγει (>λεγω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 enkelvoud) ταις εκκλησιαις (meervoud).

[87] γινου (>γινομαι)(gebiedende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd, mid/pas dep, 2 enkelvoud) πιστος αχρι θανατου, και δωσω (>διδωμι) (toekomende tijd, actief, 1 enkelvoud) σοι τον στεφανον (ο στεφανος) της ζωης

[88] Jakobus 1:12

[89] 2 Timotheüs 4:7-8

[90] 2 Timotheüs 2:5; 1 Korinthe 9:25. αφραρτον στεφανον λαβωσιν (aanvoegende wijs aoristus tijd)

in de lucht. Die oudsten, die goede herders van Gods kudde zijn, zullen ‘de krans van heerlijkheid’ ontvangen[91]. Dit betekent dat christenen verschillende wedstrijden lopen, maar dat allen een overwinnaarskrans krijgen, bestaande uit het eeuwige leven!

2:11b Wie *blijft* overwinnen, zal *nooit* schade toegebracht worden door de tweede dood.[92]

Hoewel christenen door ‘de eerste dood’ (de lichamelijke dood) getroffen zullen worden, zullen zij geen schade lijden bij de wederkomst van Christus. Zij zullen niet in ‘de tweede dood’ of poel van vuur geworpen worden (20:15; 21:8). De ongelovige zal echter eeuwige straf ontvangen[93]. Daar in de hel zal niet alleen het lichaam, maar ook de geest van de ongelovigen voor eeuwig verloren gaan[94]. De ongelovige die sterft, lijdt niet alleen schade in zijn lichaam, maar vooral schade in zijn geest (ziel). Zijn geest zal nooit meer de Levende God zien of zijn liefde, nabijheid en zorg ervaren[95].

Een mogelijke toepassing. De gebeurtenissen in de wereld vanuit het oogpunt van Christus bekijken.[96]

De gemeente van Smyrna is een voorbeeld van een gemeente die door een andere godsdienst vervolgd wordt, zelfs tot de dood. De gemeente kan nu nog niet op zichtbare wijze zijn wat zij in wezen in de ogen van God al is.

Let op drie steeds terugkerende gebeurtenissen:

- De schijnbare voorspoed van de goddeloze. Hij zuivert zijn hart niet voor de Heere, vermeerdert zijn vermogen door onrecht en oefent geweld straffeloos uit. Pas als je naar de goddeloze kijkt vanuit Gods oogpunt, ga je zien dat zij op gladde wegen verongelukken[97].
- De onheiligheid binnen het volk dat er aanspraak op maakt Gods volk te zijn. Hun profeten profeteren leugens, hun priesters voeren heerschappij over het volk en het volk wil dit zo houden. Maar wat zullen zij aan hun einde doen?[98]
- De godsdiensten die zich laten leiden door de satan. Zij verdrukken de christenen voor een korte tijd. Maar let op wat God doet en op het einde van de onderdrukkers. Zij zullen schade toegebracht worden door de tweede dood (de verdoemenis).

Christus roept de christen op om de gebeurtenissen op de aarde te bekijken vanuit zijn oogpunt. Christenen hoeven de dood niet meer te vrezen, want Jezus Christus stierf en leeft nu voor altijd. Door zijn opstanding heeft Hij de dood in al zijn vormen voor eens en voor altijd overwonnen. Hij zal ook ons sterfelijk lichaam veranderen zodat het gelijkvormig wordt aan zijn verheerlijkte lichaam[99].

---

[91] 1 Petrus 5:4. στεφανον της δοξης

[92] ο νικων (deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk, enkelvoud)
ου μη αδικηθη (>αδικεω)
(aanvoegende wijs, aoristus, passief, 3 enkelvoud) εκ του θανατου του δευτερου

[93] Mattheüs 25:41,46

[94] Mattheüs 10:28

[95] 2 Thessalonicenzen 1:9

[96] J.H. Bavinck. En voort wentelen de eeuwen

[97] Psalm 73

[98] Jeremia 5:30-31

[99] Filippenzen 3:21

Christenen mogen vanuit de dichte mist van schijn in de wereld de diepste *werkelijkheid van gebeurtenissen op de aarde zien zoals God ze ziet*. *Voor christenen is alles in werkelijkheid anders dan op het eerste gezicht: Jezus Christus lijkt de laatste te zijn, maar is in werkelijkheid de eerste. Hij werd in de menselijke geschiedenis een mens, maar is in werkelijkheid de eeuwige God. Hij stierf aan het kruishout, maar is in werkelijkheid degene die voor eeuwig leeft. Het lijkt onbegrijpelijk dat degene die het universum schiep en vóór het universum en de tijd al bestond, zelf het geschapen universum en de menselijke geschiedenis binnentrad en mens werd zoals wij (uitgezonderd de zonde)!*

De werkelijkheid vanaf Gods oogpunt is anders dan hoe het eruitziet vanuit menselijk oogpunt. De armen zijn eigenlijk rijk! De Joden die christenen vervolgen zijn in werkelijkheid geen Joden[100]*!*

De synagoge (plaats van bijeenkomst) van godsdienstige Joden is tegelijk een synagoge van de satan. En christenen die trouw blijven tot in de dood ontvangen de krans van overwinning van het eeuwige leven! Christenen leven dus in een wereld die bestaat uit een bedrieglijke buitenkant! *Christenen moeten zich realiseren dat dingen in werkelijkheid anders zijn dan wat zij oppervlakkig bekeken schijnen te zijn. Vanuit het gezichtspunt van Christus zijn alle dingen anders dan gezien vanuit mensen*. David zegt in Psalm 73, “Toch heb ik nagedacht om dit (wat er in de wereld gebeurt) te kunnen begrijpen, *maar* het was moeite in mijn ogen, totdat ik Gods heiligdom binnenging (en de zaak vanaf Gods gezichtspunt bekeek) *en* op hun einde lette”[101].

In de tegenwoordige wereld zien we nog niet wat de positie van de Kerk in Gods ogen is. De Kerk bezit eigenschappen die nu nog onzichtbaar zijn. De overwinnaar zal geen schade toegebracht worden door de tweede dood.

Openbaring 2:12-17. De 3de brief aan de gemeente van Pergamus.

De geadresseerden.

2:12a En schrijf aan de engel van de gemeente in Pergamus:

Burgers. Pergamus (het huidige Bergama; afgeleid van het woord ‘perkament’) werd gebouwd op een hoge rotsachtige heuvel omringd door een grote vallei. Het was een oude koninklijke stad en het werd later de zetel van de Romeinse overheid in Klein Azië.

Handel. Er waren veel handelsgilden.

Godsdienst. Pergamus was een plaats met aanbidding van vele afgoden: Zeus; Dionysos (de Leider); Aesculapius (de god van genezing; esculaap); Athena (de brenger van overwinning); en de Romeinse keizercultus. *Dit maakte Pergamus tot een gevaarlijke plaats voor christenen!* Jezus noemt Pergamus de plaats “waar satan zijn troon heeft en waar satan woont”, waarschijnlijk omdat de god Aesculapius (de god van genezing) aanbeden werd onder het symbool van *een slang* (zie 12:9), waarschijnlijk oosterse invloed op het westen.[102].

[100] Zie Romeinen 2:28-29
[101] Psalm 73:16-17

Pergamus was het centrum voor de aanbidding van de keizer (zie 13:3). Er waren tempels gewijd aan de keizer en alle burgers werden verplicht wierook voor het beeld van de keizer te branden. Ze moesten belijden dat “Caesar de Heer” is. De stad had ook veel andere heidense tempels en kapelletjes, vooral gewijd aan de goden van de verschillende handelsgilden. Het grote altaar van Zeus (het hoofd van het Griekse pantheon van goden) stond in Pergamus. De Nikolaïeten waren niet alleen in Efeze en Thyatira, maar ook in Pergamus. In alles leek het alsof de satan vrij spel had in deze stad. Jezus noemt de satan ‘de prins van de wereld’, dat wil zeggen van dat deel van de wereld dat slecht en antichristelijk is[103].

Een omschrijving van de Auteur Jezus.

Jezus Christus is ten volle op de hoogte van de toestand in de gemeente. Let op hoe Christus in elk van de zeven brieven zichzelf openbaart op een manier die te maken heeft met de toestand van die gemeente!

2:12b Dit zegt Hij die *altijd* het tweesnijdende, scherpe zwaard heeft[104]:

Pergamus was een gevaarlijke plaats voor christenen. De heidense godsdiensten en vooral de keizercultus eisten van christenen dat zij een heidense geloofsbelijdenis moesten uitspreken: “Caesar/de keizer is de Heer”. Christus introduceert zichzelf als degene die het tweesnijdende, scherpe zwaard heeft, dat uit zijn mond komt (zie 1:16). Dit zwaard wordt in het oordeel en in oorlogen gebruikt. Het is een symbool dat Christus met zijn woorden oorlog voert tegen de zondaars in de Kerk en tegen valse leraren en cultussen zoals die van de Nikolaïeten die zich niet wilden bekeren (2:16). Ook voert Hij oorlog met zijn woorden tegen regeringen en godsdiensten die de Kerk vervolgen (19:15). Met ditzelfde zwaard zal Hij ook de heidenen en de koningen van de aarde en hun leger slaan (19:15,21). Zij zijn een symbool van alle goddelozen en onrechtvaardigen op de aarde: “Jezus Christus zal de aarde slaan met de roede van zijn mond en met de adem van zijn lippen zal Hij de goddelozen doden”[105]. Met zijn woorden zal Hij uiteindelijk ook de laatste antichrist verslaan [106].

De aanbeveling/bemoediging door Christus.

2:13 Ik ken/weet *altijd* (uw werken en) waar u woont, namelijk waar de troon van de satan (is). U houdt *volhardend* vast aan mijn Naam, en u hebt het geloof in Mij niet

---

[102] Nagh Panchami is een hindoeïstisch slangenfestival (eind juli / begin augustus) ter ere van de slangengoden. De mythische oerslang die in de
onderwereld verblijft, wordt vereerd en daarmee wordt hulde gebracht aan alle dieren. Slangen worden door Shiva beschermd. Op deze dag wordt
er bij slangenbeelden gebeden tot de slangengod (de Indiase cobra, een incarnatie van de god Subramanya of Murugan) en wordt melk geofferd bij
een slangenhol. Er zijn verschillende slangengoden, maar tijdens het slangenfestival worden deze twaalf speciaal vereerd: Ananta, Vasuki, Shesha,
Padma, Kambala, Karkotaka, Ashvatara, Dhritarashtra, Shankhapala, Kaliya, Takshaka en Pingala.

[103] Johannes 12:31; zie 1 Johannes 5:19

[104] Ταδε λεγει (>λεγω) ο εχων (>εχω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) την ρομφαιαν την διστομον την οξειαν

[105] Jesaja 11:4

[106] zie 2 Thessalonicenzen 2:8-9

eenmaal verloochend, zelfs niet in de dagen van Antipas, mijn trouwe getuige, die gedood werd bij u, waar de satan _blijvend_ woont.[107]

Pergamus had veel tempels waar de keizers van Rome vereerd werden. Een heel grote tempel werd in 29 v.C. op een heuvel achter de stad gebouwd ter ere van keizer Augustus. Die werd beschouwd als 'de troon van satan'.

De afgoderij, tempels, kapelletjes en vooral *de door de politiek georganiseerde keizerverering* maakten deze stad tot een ware woonplaats en troon van de satan. Christus zegt daarmee dat Hij de gevaarlijke omstandigheden van de gemeente heel goed kent! Dit is een troost voor christenen.

Het Christelijk Geloof vormt een groot contrast met de heidense godsdiensten. De heidenen, hun godsdiensten en de politiek georganiseerde keizerverering haten christenen, omdat Jezus Christus de enige is die bekering en levensverandering vraagt! Daarom worden christenen het minst getolereerd, het meest gehaat en ondergaan zij de grootste strijd om overeind te blijven!

Christus prijst deze christenen omdat zij Hem volhardend belijden. Zij bleven volharden zelfs toen Antipas om zijn geloof in Christus gedood werd. Zijn marteldood maakte christenen duidelijk dat de keus kan zijn 'je geloof in Christus verloochenen' of 'gedood worden.' Deze waarschuwing spoort de gemeente aan om het geloof in Christus niet te verloochenen en zijn Kerk niet te verlaten.

De vermaning van Christus.

2:14 Maar Ik heb _steeds_ enkele dingen tegen u, namelijk dat u daar mensen hebt die zich _koppig_ houden aan de leer van Bileam, die Balak leerde voor de Israëlieten een struikelblok neer te leggen, opdat zij afgodenoffers zouden eten en hoererij bedrijven[108], [109].

2:15 Zo hebt u er ook die zich eveneens _koppig_ houden aan de leer van de Nikolaïeten (en dat haat Ik)[110].

Er zijn christenen die denken dat een compromis sluiten met een andere godsdienst of een onchristelijke cultuur een geoorloofde optie is. Maar Christus veroordeelt deze

---

[107] Οιδα (onvoltooid tegenwoordige tijd) που κατοικεις (>κατοικεω)(onvoltooid tegenwoordige tijd), οπου ο θρονος του Ζατανα,
και κρατεις (>κρατεω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) το ονομα μου, και ουκ ηρνησω (>αρνεομαι)(aoristus tijd) την πιστιν μου
και εν ταις ημεραις Αντιπας ο μαρτυς μου ο πιστος μου, ος απεκτανθη (>αποκτεινω)(aoristus tijd) παρ υμιν, οπου ο Ζατανας
κατοικει (<κατοικεω)(onvoltooid tegenwoordige tijd)

[108] αλλ εχω κατα σου ολιγα, οτι εχεις (>εχω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) εκει (daar, in die plaats) κρατουντας (>κρατεω)(onvoltooid
tegenwoordige tijd) την διδαχην Βαλααμ, ος εδιδασκεν (>διδασκω)(onvoltooid verleden tijd) τω Βαλακ βαλειν (>βαλλω)(aoristus
tijd) σκανδαλον ενωπιον των υιων Ισραηλ, φαγειν (>εσθιω)(aoristus tijd) ειδωλοθυτα και πορνευσαι (>πορνευω)(aoristus tijd)

[109] Numeri 25:1-2

[110] ουτως εχεις (>εχω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) και συ κρατουντας (>κρατεω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) την διδαχην
(των) Νικολαιτων ομοιως (eveneens)

gemeente omdat sommigen van hen de heidense feesten bijwoonden en waarschijnlijk ook deelnamen aan de seksuele uitspattingen die deze feesten karakteriseerden. Je onttrekken aan deze feesten betekende je onttrekken aan een groot deel van het sociale leven van dié tijd. Weigeren deel te nemen betekent meestal je baan verliezen, en dat maakte je tot een buitenstaander in de maatschappij. Sommige gemeenteleden argumenteerden dat je wel aan deze feesten kon deelnemen zolang je niet vergeet dat afgoden 'niets' zijn. Dus, zolang jij je mentaal op een afstand houdt van deze heidense praktijken, kan je nog steeds 'een christen' zijn.

Er waren ook christenen die het noodzakelijk vonden een compromis te sluiten. Zij argumenteerden dat je de satan niet kan verslaan als je niet eerst goed met de satan en zijn leerstellingen bekend bent geraakt en zijn praktijken hebt uitgeprobeerd (zie 2:24)[111]!

Dit compromis met de wereld, deze tolerantie van halfbakken christenen in de gemeente, dit gebrek aan het uitoefenen van tucht in de gemeente kan een gevolg zijn van te veel nadruk leggen op de verlossing van het individu. Dit kan ten koste gaan van het welzijn van de hele gemeente.

De bevelen van Christus.

2:16 Bekeer u *voor eens en voor altijd!* En zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal Ik *zeker* tegen hen oorlog voeren met het zwaard van Mijn mond. [112]

Christus vermaant *de gemeente om zich te bekeren, dat wil zeggen, hun "denken te veranderen" en hun "gedrag te hervormen". De leiders van de gemeente moeten zich bekeren en tucht oefenen*[113]!

De gemeenteleden moeten stoppen met hun slechte gedrag. De gemeente als geheel moet zich bekeren, enerzijds van zonden in denken, spreken en handelen en anderzijds van het verwaarlozen van de tucht.

Christus waarschuwt dat Hij al onderweg is naar hen toe, naar 'de christenen' die een compromis sluiten, om hen ernstig te vermanen. Hij zal zeker met het zwaard van zijn Woord tegen hen strijden. Als zij zich niet bekeren, zal Hij hen straffen.[114].

Er zijn verschillende manieren waarop Christus 'komt' (zie 1:8; 3:11; 16:15; 22:17)[115].

Christus *beschouwt de hele periode van zijn verheerlijking vanaf zijn eerste komst tot aan zijn wederkomst als één geheel*. Het is "*het einde van de eeuwen* die over ons gekomen is"[116]. In Matteüs 26:64 zegt Hij, "Van nu aan zult u de Zoon des mensen zien zitten aan de rechter*hand* van de kracht *van God* en *zien* komen op de wolken van de hemel"! Matteüs 16:28 beschrijft *het begin van zijn komst* en Matteüs 16:27 *het einde van zijn komst*! Zijn

[111] Romeinen 6:1-2
[112] μετανοησον (>μετανοεω)(gebiedende wijs, aoristus) ουν ει δε μη, ερχομαι (onvoltooid tegenwoordige tijd) σοι ταχυ (spoedig),
και πολεμησω (>πολεμεω) (toekomende tijd) μετ αυτων εν τη ρομφαια του στοματος μου
[113] zie 1 Korinthe 5:9-13; 1 Korinthe 6:9-11; Titus 1:10-13; Titus 3:10
[114] Ezechiël 18:21-24
[115] Lukas 12:35-40
[116] 1 Korinthe 10:11; zie Hebreeën 9:26

discipelen in de eerste eeuw zullen het begin van zijn komst zien, maar nog niet het einde (voltooiing) daarvan.

- Christus *kwam* in zijn goddelijke-zwakke menselijke natuur bij zijn eerste komst.
- Hij *komt* met kracht in zijn Geest tot ons gedurende de hele nieuwtestamentische periode.
- En Hij *zal komen* in zijn goddelijke-verheerlijkte menselijke natuur bij zijn wederkomst.

Zijn komst - in vernederde staat.

Hij kwam als God die de zwakke en sterfelijke natuur van mensen aangenomen had en zo de schepping en de geschiedenis binnentrad. Hij kwam om de eeuwige onzichtbare God te openbaren, verzoening van zonden te bewerkstelligen en de satan te binden[117]. Dit was een lichamelijke, zichtbare en persoonlijke komst.

Zijn komst - in verheerlijkte staat.

Na zijn opstanding uit de dood kwam Christus met de kracht en heerlijkheid van zijn verheerlijkte lichaam. Hij verscheen aan zijn discipelen gedurende 40 dagen[118]. Dit was ook een lichamelijke, zichtbare en persoonlijke komst.

Zijn komst - door de Heilige Geest.

Na zijn hemelvaart kwam Christus op de eerste Pinksterdag tot al zijn discipelen. Hij liet zijn discipelen niet als wezen achter, maar keerde tot hen terug door zijn Geest om hen toe te rusten, te verlichten, te inspireren en kracht te geven[119]. Dit was een geestelijke, zichtbare en persoonlijke komst van Christus. Dit heet 'de doop met de Heilige Geest'[120]

Zijn komst - om zijn Koninkrijk, zijn Kerk, te vestigen.

Na het uitstorten van de Heilige Geest kwam Christus door zijn Geest telkens weer tot zijn discipelen om zijn Koninkrijk te vestigen. Zijn Koninkrijk is zijn koningschap over alle volken in de wereld[121]. Deze onzichtbare heerschappij van Christus vanuit de hemel veranderde mensen zichtbaar[122], maakte mensen zichtbaar tot discipelen van Jezus Christus[123], vestigde gemeenten over de hele wereld[124] en keerde deze wereld ondersteboven[125] zoals in het boek Handelingen beschreven. Deze komst van Christus hebben veel van zijn volgelingen persoonlijk meegemaakt! Dit was een geestelijke, onzichtbare en persoonlijke komst. Het was het begin van wat gedurende de hele nieuwtestamentische periode zou doorgaan tot aan de voleinding bij zijn wederkomst. Dit is wat christenen bidden: "Uw Koninkrijk kome"[126]!

Zijn komst - om gelovigen te behouden.

[117] Johannes 1:14; Johannes 6:38; Johannes 12:46; Romeinen 1:3; Filippenzen 2:6-8; 1 Johannes 3:8
[118] Mattheüs 16:27; Mattheüs 28:16-20; Johannes 16:16; Johannes 20:19-29; Romeinen 1:4
[119] Johannes 14:16-18,23,28; Handelingen 1:8; Handelingen 2; Romeinen 8:9-10; Kolossenzen 1:27
[120] Handelingen 11:14-18
[121] Mattheüs 16:28; Mattheüs 26:64; Johannes 16:8-11; 1 Korinthe 15:25
[122] Lukas 17:20-21; 1 Timotheüs 1:15-17
[123] Mattheüs 28:19-20
[124] Mattheüs 16:18-19.
[125] Handelingen 17:6
[126] Mattheüs 6:10

Christus komt telkens weer door zijn Geest om mensen te roepen tot het nieuwe en eeuwige leven. Hij komt om in steeds meer harten van mensen te leven (3:20). Hij komt om gelovigen te verzamelen in zijn Kerk[127]. Hij komt om hen van binnenuit te leiden[128]. Hij komt om hen tot zijn discipelen te maken. En Hij komt om bij hen te blijven tot de voleinding van de wereld[129]. Dit is een geestelijke, onzichtbare en persoonlijke komst. Aan hen die Hem aannemen, liefhebben en gehoorzamen, openbaart Hij zich geestelijk en Hij maakt geestelijk woning in hen[130]. Hij is geestelijk in hun midden als zij in zijn Naam bijeenkomen (1:13; 2:1)[131].

Zijn komst - om te oordelen.

Christus komt telkens weer door zijn Geest om de gemeenten te vermanen vanwege hun zonden (2:5; 3:3)[132]. Dit is ook een geestelijke, onzichtbare en persoonlijke komst. Als gemeenten niet ontwaken en niet weer de eerste werken gaan doen, zal Hij onverwachts komen en hun kandelaar wegnemen. Die gemeente zal dan ophouden een licht in de wereld te zijn of ophouden te bestaan! En Hij komt telkens weer om valse apostelen, valse profeten, valse leraren (2:16) en vervolgers te oordelen en te straffen als zij zich niet bekeren. Ook niet-christenen die geen gehoor geven aan de oproep om zich te bekeren, blijven onder de veroordeling van Christus (hoofdstuk 8 en 9, vooral 9:20-21; zie Johannes 3:18,36).

Zijn komst - om zielen te halen.

Wanneer een mens sterft, komt Christus om deze persoon in de hemel te verwelkomen (2:25)[133] of hem buiten te sluiten[134]. Dit is eveneens een geestelijke, onzichtbare en persoonlijke komst.

Zijn komst - om lichamen te halen.

Bij zijn wederkomst aan het einde van de geschiedenis zal Christus zichtbaar in zijn verheerlijkte, goddelijke-menselijke natuur komen[135]. Hij zal in de laatste oorlog overwinnen (16:14-16). Hij zal de lichamen van alle mensen uit de dood doen opstaan[136]. Hij zal de uitverkorenen opnemen en in de wolken bijeenbrengen (14:14-16)[137].

Hij zal de rechtvaardigen belonen (2:25; 11:18b)[138] en de onrechtvaardigen oordelen (6:17; 11:18a,c; 14:17-20)[139]. Hij zal de aarde vernieuwen. En Hij zal met heel zijn volk als 'het Nieuwe Jeruzalem' - zichtbaar - op de nieuwe aarde neerdalen om daar voor eeuwig samen met hen te wonen (21:1-3)[140]! Dit zal een lichamelijke, zichtbare en

[127] Mattheüs 16:18; 1 Korinthe 12:13
[128] Romeinen 8:9-10,16; Kolossenzen 1:27
[129] Mattheüs 28:19-20
[130] Johannes 14:21,23
[131] Mattheüs 18:20; Efeze 2:22
[132] zie Johannes 5:22,27
[133] zie Lukas 16:22; Johannes 14:1-3; Filippenzen 1:23
[134] Mattheüs 25:10-13; Lukas 16:23-24
[135] Mattheüs 16:27; Mattheüs 24:3,27,30-31,36-44; Mattheüs 25:31-32; 1 Korinthe 11:16
[136] Johannes 5:28-29; Handelingen 24:15; 1 Korinthe 15:23; 1 Thessalonicenzen 4:13-17
[137] zie Mattheüs 24:30-31,40a,41a; 1 Thessalonicenzen 4:17; 2 Thessalonicenzen 1:10
[138] zie Mattheüs 25:34-40
[139] zie Mattheüs 25:41-48
[140] zie Handelingen 3:21; 2 Petrus 3:3-13

persoonlijke komst zijn. Tot die tijd zal het evangelie verkondigd worden, niet alleen aan alle heidense volken[141], maar ook aan de Joden[142].

De aansporing van Christus.

2:17a Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten (meervoud) zegt.[143]

Zie Openbaring 2:7.

De belofte van Christus.

2:17b Aan wie *blijft* overwinnen, zal Ik van het verborgen manna (te eten) geven, en Ik zal hem een witte steen geven met op die steen een nieuwe naam geschreven, die niemand kent dan wie hem ontvangt. [144]

Christus belooft aan hen die overwinnen 'het verborgen manna'. Dit is een verwijzing naar de rijkdom van Christus zelf[145]. En Hij belooft hen 'een witte steen met een nieuwe naam' te geven. Dat is een verwijzing naar de volledige rechtvaardiging en heiliging van elke christen. *Terwijl de totalitaire staat al zijn onderdanen tot dezelfde lage persoonlijkheid[146] reduceert, transformeert het Koninkrijk van Christus ieder christen naar Christus-gelijkvormigheid waarin elk individu een unieke persoonlijkheid heeft!* Terwijl het koninkrijk van de wereld de unieke persoonlijkheid, verantwoordelijkheid en bijdrage van elke mens uitwist, legt het Koninkrijk van God juist nadruk op de unieke persoonlijkheid, verantwoordelijkheid (taak) en bijzondere bijdrage van ieder mens in de schepping! *Terwijl het koninkrijk van de wereld mensen tot naamloze nummers reduceert, ontwikkelt het Koninkrijk van Christus juist heel bijzondere kenmerken in mensen en geeft het iedere persoon een unieke naam*. Terwijl het koninkrijk van de wereld mensen vernietigt, herschept het Koninkrijk van Christus mensen. Christus verandert slaven in vrije mensen en 'nummers' in mensen met nieuwe 'namen'!

Christus belooft degenen die overwinnen, die de verleiding weerstaan om compromissen te sluiten met betrekking tot de heidense feesten, dat zij verborgen manna te eten zullen krijgen. Tijdens hun tocht uit Egypte hadden de Israëlieten zichtbaar manna (brood) te eten gekregen[147]. Dit heeft hen veertig jaar lang gevoed, kracht gegeven en verzadigd.

---

[141] Mattheüs 24:14

[142] Mattheüs 10:23; Mattheüs 24:34; Romeinen 1:16

[143] ο εχων (onvoltooid tegenwoordige tijd) ους ακουσατω (>ακουω)(gebiedende wijs, aoristus, actief, 3 enkelvoud) τι το πνευμα λεγει
(>λεγω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) ταις εκκλησιας (meervoud)

[144] τω νικωντι (>νικαω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, datief, mannelijk enkelvoud) δωσω (>διδωμι)(toekomende actief,
1 enkelvoud) αυτω του μαννα του κεκρυμμενου (>κρυπτω)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd, passief, genitief, onzijdig enkelvoud),

και δωσω αυτω ψηφον (η ψηφος) (kiezelsteen) λευκην και επι την ψηφον ονομα καινον γεγραμμενον (>γραφω)(voltooid tegenwoordige
tijd) ο ουδεις οιδεν (>οιδα) (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 enkelvoud) ει μη ο λαμβανων (>λαμβανω)(deelwoord, onvoltooid
tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk enkelvoud)

[145] Johannes 6:27-35

[146] Een lid van dezelfde partij, dikwijls met hetzelfde uniform (gezichtsmasker), vlag en kreten.

[147] Exodus 16:4,14-15

Christenen die niet deelnemen aan de heidense feesten met onrein voedsel dat geofferd was aan de afgoden van hun stad of gilde, zullen van het verborgen manna te eten krijgen.

Dit verwijst naar een soort geestelijk voedsel dat voor onze ogen onzichtbaar is en dat niet met het verstand begrepen kan worden. Het is goddelijk van oorsprong en werking[148]. Christus is "het Brood van het leven"[149] en Hijzelf zal hen geestelijk voeden met de volheid van zijn genade en zegeningen, en hen zo steeds weer versterken, verfrissen en verzadigen. Christenen hebben de tijdelijke bevredigingen van deze zondige wereld niet echt nodig.

Een goede uitleg. *De witte steen bevat de inscriptie van de onbekende, nieuwe naam van de christen*.

Zijn nieuwe naam vertegenwoordigt zijn werkelijke verheerlijkte karakter en zijn unieke persoonlijkheid die alleen hijzelf kent. De witte kleur duidt op *onschuld, reinheid, heerlijkheid en overwinning* (3:4; 6:2). De steen zelf symboliseert *duurzaamheid en onsterfelijkheid*. De nieuwe naam op de steen drukt *het essentiële wezen en karakter* van de persoon uit (zie 2:3). Het vertegenwoordigt een persoon, die voor eeuwig vrij is van schuld, gereinigd van zonden. Deze uitleg komt overeen met Jesaja 56:5, Jesaja 62:2, Jesaja 65:15 en Openbaring 19:12.

De beste uitleg. *De witte steen bevat de inscriptie van de onbekende Naam van Jezus Christus*.

In alle andere passages in Openbaring verwijst de nieuwe Naam altijd naar de Naam van God of Christus (3:12; 14:1; 22:4). Ook het voorgaande deel spreekt over christenen die Christus als het verborgen manna ontvangen. En in het volgende deel (3:12) ontvangt degene die overwint de nieuwe Naam van Christus.

In het Oude Testament ontving de hogepriester de nieuwe naam 'De heiligheid van de HEERE' op zijn voorhoofd als een aanduiding dat hij de speciaal gewijde dienstknecht van de HEERE was[150]. Zo ontvangen de christenen in het Nieuwe Testament 'de Naam van Christus' op hun voorhoofden (14:1) als aanduiding dat zij de speciaal gewijde dienaren van Christus zijn in dit laatste tijdperk. Dit staat in contrast tot de aanhangers van het beest (de antichrist) die het merkteken van het beest op hun voorhoofden ontvangen (13:16; 20:4) als aanduiding dat zij de speciaal gewijde dienaren van het beest zijn[151]. Op de huidige aarde heeft de christen de naam van Christus op zijn voorhoofd staan, maar het is niet zichtbaar voor het menselijk oog. In de eeuwigheid zal de nieuwe naam aan hem geopenbaard worden. Dan zal hij zich ten volle bewust worden van de heerlijkheid die hij erft, maar die nu nog voor hem verborgen is en die niemand zich nog kan voorstellen! In de eeuwigheid zal hij die nieuwe naam van Christus ontvangen, dat wil zeggen, de nieuwe en volmaakte relatie met Christus die hij in zijn verheerlijkte lichaam in de hemel zal zien. En omdat hij zelf de naam van Christus draagt, zal ook hij herschapen worden naar de volmaakte gelijkenis van Christus, in overeenstemming met

[148] Psalm 4:7-8
[149] Johannes 6:32-35
[150] Exodus 28:36ff.
[151] Let op de petten en mutsen met kreten die demonstranten in hun betogingen dragen.

zijn geschapen en herschapen persoonlijkheid en in overeenstemming met de beloning die hij uit genade van Christus zal ontvangen. Het feit dat alleen hij deze nieuwe naam kent, betekent *dat hij absoluut uniek zal zijn*. Niemand zal de heerlijke en opgestane natuur van Christus uitdrukken zoals hij[152]. Het Griekse woord 'poikilos' in Efeze 3:10 betekent 'veelkleurig' en verwijst naar de grote verscheidenheid van wijsheid van God en in 1 Petrus 4:10 naar de grote verscheidenheid van genade en genadegaven van God. *In de eeuwige staat zal geen christen een duplicaat van een ander zijn, maar elke christen zal absoluut uniek zijn!*

Een mogelijke toepassing. De verdrukking van politiek en godsdiensten niet te vrezen.

De gemeente van Pergamus is een voorbeeld van een gemeente die verdrukt wordt door de wereldse politiek en wereldse godsdienst. De gemeente mag steunen op Christus die voor haar opkomt met het zwaard van zijn Woord.

De Romeinse politiek vormt de troon van satan. De godsdiensten die de HEERE haat eisen deelname aan heidense feesten met hun geestelijke en morele hoererij. Christenen die niet deelnemen worden beschouwd als spelbedervers en verraders. Zo verliezen zij hun banen en posities in de maatschappij. Het koninkrijk van de wereld botst met het Koninkrijk van God want het duldt geen ander koninkrijk naast zich.

Maar Christus zelf komt met het tweesnijdende zwaard van zijn Woord om tegen de zondes in de gemeente en de tegenstand in de wereld oorlog te voeren. Hij eist van ieder niets minder dan bekering: verandering van denken en hervorming van gedrag. De overwinnaar ontvangt de nieuwe naam van Christus; een unieke geheiligde persoonlijkheid en leven.

Openbaring 2:18-29. De 4de brief aan de gemeente van Thyatira.

De geadresseerden.

2:18a En schrijf aan de engel van de gemeente in Thyatira:

Burgers. Thyatira was oorspronkelijk een Lydische nederzetting. De Griekse generaal Seleucus heeft de stad herbouwd en soldaten van Alexander de Grote vestigden zich daar. De stad had betrekkingen met Filippi[153].

Hij lag in een vallei die twee andere valleien met elkaar verbond. Hij had geen natuurlijke verdediging. Later kwam de stad onder Romeinse heerschappij en de Romeinen legerden daar een garnizoen soldaten om hun hoofdstad Pergamus te verdedigen.

Handel. Thyatira was een industrie- en handelsstad, een centrum van communicatie en had veel passanten. Het was beroemd vanwege vele handelsgilden: wolbewerkers, linnenbewerkers, kledingindustrie, verfbereiders, leerbewerkers, pottenbakkers, enz. 'Een gilde' was een gemeenschap met een bepaald beroep, het was een soort vakbond. *De leden waren verplicht tot de aanbidding van de beschermgoden van hun gilde.* Iedereen die betrokken was bij productie of handel moest bij een gilde behoren, anders liep je gevaar

[152] 1 Johannes 3:1-3; zie Efeze 3:10
[153] Handelingen 16:14

door iedereen geboycot te worden. Deze gilden hadden een uitgesproken heidens karakter met een eigen beschermgod en religieuze feesten waaraan ieder lid moest deelnemen. De feesten werden gekenmerkt door grote feestmalen die ontaardden in orgiën (vreetpartijen, dronkenschap en seksueel, immoreel genot)[154]. Een dergelijke structuur van de maatschappij maakte het voor christenen heel erg moeilijk om hun beroep te kunnen uitoefenen en financieel rond te kunnen komen. Hun inkomen was sterk afhankelijk van hun deelname aan deze gilden. Wanneer ze weigerden deel te nemen aan deze feesten werden zij geboycot en uit de gemeenschap uitgebannen.

Christenen in elke samenleving kunnen dit probleem tegenkomen. Om het evangelie te verkondigen moeten ze zich niet onttrekken aan de gemeenschap. Maar om God te gehoorzamen en heilig te leven, kunnen ze niet deelnemen aan de verderfelijke sociaaleconomische of religieuze gebeurtenissen.

Godsdienst. Sommige predikers in Thyatira stimuleerden de christenen om aan deze feesten en ceremoniën deel te nemen omdat hun economische omstandigheden dat vereisten!

Dus, om dit moeilijke economische dilemma op te lossen, creëerden zij een nieuwe leer! De theologie van de Nikolaïeten rechtvaardigde de deelname van christenen aan de heidense, immorele feesten en ceremoniën.

Het schijnt dat zij leerden dat omdat deze heidense afgoden niet echt bestonden, de christenen deze goden konden eren zonder hun geloof in Christus te schaden. Christenen moesten dit wel doen opdat zij daardoor hun sociale en financiële positie in de wereld zeker konden stellen. Hun moeilijke omstandigheden dicteerden deze compromissen. Ze zeiden dat christenen dit af en toe wel moesten doen om zo door de gemeenschap geaccepteerd te worden. De theologie van de Nikolaïeten bepleitte dat je af en toe wierook kon branden voor deze goden. En dat je af en toe kon deelnemen aan deze heidense feestmalen en dronken mocht worden. En dat je zo nu en dan aan seksuele orgiën deel kon nemen. *De Nikolaïeten leerden dat dit voor een christen de manier was om door ervaring 'de diepten van de satan' te leren kennen (3:24)*. Ze leerden dat je door meer te zondigen nederiger aan het Avondmaal deel zou nemen. Hoe dieper een christen in de zonde terechtkwam, des te groter was Gods genade die hem vergaf. Hoe dieper een christen in de hel wegzakte, des te glorieuzer was zijn hemelvaart. De Nikolaïeten hoopten dat God niet hun werkelijke motief voor deze compromissen zou ontdekken, namelijk, om geld te verdienen en te ontkomen aan vervolging door de heidenen terwijl je tegelijkertijd ook 'christen' kon blijven! *De theologie van de Nikolaïeten was heel pragmatisch. Het stelde een mens in staat 'christen' te zijn en tegelijk te profiteren van alle voordelen van de heidenen!*

Maar de theologie van de Nikolaïeten staat lijnrecht tegenover de Bijbel! De apostel Paulus verwierp deze theologie in Romeinen 6:1-23! Omdat de Bijbel deze theologie niet leerde of steunde, namen de Nikolaïeten hun toevlucht tot 'nieuwe openbaringen door middel van profetieën, visioenen en dromen'! De Nikolaïeten verweten de christenen die

[154] Denk vandaag aan de rol die nachtclubs en escortes spelen in handelsverdragen.

hun theologie verwierpen dat ze 'niet geestelijk' waren, omdat ze niet meedeinden op de golven van de Geest en omdat zij niet geloofden in hun 'profetieën, visioenen en dromen'!

De promotor van deze leer was een vrouw, genaamd Izebel. Zij en haar aanhangers zijn dus een gevaarlijke vijfde colonne binnen de Kerk! Een oud handschrift leest, "uw vrouw, Izebel" en geeft daarmee aan dat Izebel de vrouw van een oudste van de gemeente was. Hoe dan ook, Izebel noemde zichzelf 'een profetes'. *Zij maakte er aanspraak op dat zij haar inspiratie en theologie direct van de Heilige Geest ontvangen had. Zo kon zij zichzelf rechtvaardigen zonder steun van de Bijbel!* Het is veel makkelijker om een valse leerstelling op een profetie te baseren dan vanuit de Bijbel te bewijzen.

Een omschrijving van de Auteur Jezus.

Jezus Christus is ten volle op de hoogte van de toestand in de gemeente. Let op hoe Christus in elk van de zeven brieven zichzelf openbaart op een manier die te maken heeft met de toestand van die gemeente!

2:18b Dit *blijft* de Zoon van God zeggen die ogen heeft als een vuurvlam en voeten als blinkend koper: [155]

Christus introduceert zichzelf als de Zoon van God om zijn hoogverheven positie en macht te openbaren[156]. Christus ziet alles wat mensen doen, ook de verkeerde en verborgen dingen.

Niets en niemand is verborgen voor zijn alziende ogen[157]. Wat Hij niet kan aanzien, zal Hij vertrappen met voeten van blinkend koper en verbranden met vuur: "Hij zal met vlammend vuur wraak oefenen over hen die God niet kennen en over hen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn"[158]. Christus dreigt zijn gemeente met een vernietigend oordeel.

Blinkend koper was een onbekend metaalmengsel dat in de Oud-Latijnse vertalingen vertaald werd als "een legering van zilver en goud" en in een Syrische vertaling als "een metaal uit Libanon".

Zijn voeten stonden klaar om slechte mensen te vertrappen[159]. Het drukt zijn heiligheid uit die zonden en aanhoudende ongerechtigheden van mensen niet kan verdragen. Hij is een verterend vuur[160] en Hij zal zeker de zondaars die onberouwelijk blijven, vernietigen. In deze brief is het nog een dreigement en wordt het oordeel nog niet uitgevoerd (zie 14:19-20; 19:15).

---

[155] Ταδε λεγει (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 enkelvoud) ο υιος του θεου, ο εχων (>εχω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk, enkelvoud) τους οφθαλμους αυτου ως φλογα (η φλοξ) πυρος (το πυρ) και οι ποδες (ο πους) αυτου ομοιοι χαλκολιβανω

[156] zie Psalm 2

[157] Hebreeën 4:13

[158] 2 Thessalonicenzen 1:8; zie Prediker 12:14; Jeremia 32:19; Romeinen 2:5-10

[159] 1 Korinthe 15:25

[160] Hebreeën 12:29

De aanbeveling/bemoediging door Christus.

2:19 Ik ken *steeds* uw werken, de liefde, het dienstbetoon, het geloof, uw volharding en uw werken, en ook dat de laatste meer zijn dan de eerste.[161]

Christus is rechtvaardig in zijn beoordeling van de gemeenten. Hij prijst wat goed is. Hij weet wat er in hun harten en denken is. Hij kent hun daden en de vooruitgang die zij maken.

De vermaning van Christus.

2:20 Maar Ik heb enkele dingen tegen u (enkelvoud): dat u de vrouw Izebel, die van zichzelf *blijft* zeggen dat zij een profetes (is), *steeds* ongemoeid haar gang laat gaan (tolereert) om te onderwijzen en mijn dienstknechten te misleiden, zodat zij hoererij bedrijven en afgodenoffers eten.[162]

Christus aarzelt niet om de leider (de verantwoordelijke oudste) of de gemeente te veroordelen wanneer zij zonde in de gemeente tolereren! Misschien was deze leider bang om op te treden, omdat deze vrouw Izebel een hoge dunk van zichzelf had *en zichzelf een 'profetes' noemde. De leider van de gemeente liet na haar onder tucht te plaatsen! De gemeente had mensen die compromissen sloten met de zondige wereld onder tucht moeten plaatsen en buiten de gemeente moeten zetten[163]!* Het treurige resultaat was dat leden (hier: dienaren genoemd) van Christus en zijn Kerk weggetrokken werden. *Omdat de leiders van de gemeente niet optraden tegen de valse leraren, keerde Christus zich tegen de leiders van de gemeente!* Al gedurende de oudtestamentische periode waarschuwde God mensen tegen anderen die zichzelf 'profeet of profetes' noemen, maar eigenlijk valse profeten (verkondigers, predikers, leraren) zijn[164]!

In Thyatira waren valse leraren, die waarschijnlijk tot de cultus van de Nikolaïeten behoorden. Een van hen heette Izebel. Haar naam is een synoniem voor verleiding tot afgoderij en immoraliteit[165]. Zoals de Izebel van het Oude Testament trok deze Izebel christenen weg van Christus en verleidde hen tot afschuwelijke afgoderij. De immoraliteit[166] van Izebel kon geestelijk, moreel of seksueel zijn. Ze claimde profetes te zijn, gaf onderricht en kreeg zo een groep volgelingen die haar leer aanhing. Zij leerde blijkbaar hoe je vervolgingen die met afgoderij geassocieerd werden kon ontwijken door "de diepe geheimen van de satan" te volgen (zie 2:24).

---

[161] Οιδα (>ειδ-) (dit voltooid tegenwoordige werkwoord functioneert als een onvoltooid tegenwoordige tijd) σου τα εργα και την αγαπην
και την πιστιν και την διακονιαν και την υπομονην σου, και τα εργα σου τα εσχατα πλειονα των πρωτων

[162] αλλα εχω κατα σου (enkelvoud) οτι αφεις (>αφιημι)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 enkelvoud) την γυναικα Ιεζαβελ η λεγουσα
(>λεγω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, vrouwelijk, enkelvoud) εαυτην προφητιν και διδασκει (>διδασκω)
(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 enkelvoud) και πλανα (>πλαναω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief 3 enkelvoud) τους εμους
δουλους πορνευσαι (>πορνευω)(infinitief, aoristus) και φαγειν (>εσθιω)(infinitief, aoristus tijd) ειδωλοθυτα

[163] 1 Korinthe 5:9-13

[164] Deuteronomium 13:1-5; Deuteronomium 18:20-22; Jeremia 23:16-32

[165] 1 Koningen 16:31-33; 1 Koningen 18:4,13,19; 1 Koningen 19:1-2

[166] Grieks: porneia, Nederlands: porno

De bevelen van Christus.

De volgende woorden zijn tegen Izebel en haar volgelingen gericht.

2:21 En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich van haar hoererij zou bekeren, maar zij *blijft* onwillig om zich te bekeren.

2:22 Zie, Ik werp haar te bed met hen die overspel met haar plegen, in grote verdrukking (te lijden) als zij zich niet van hun werken bekeren.

2:23 En haar kinderen zal Ik *zeker* door de dood ombrengen en alle gemeenten zullen weten dat Ik het ben die *voortdurend* nieren en harten doorzoek, en Ik zal u geven eenieder naar uw werken.[167]

Christus was geduldig en verlangde dat zij zich zou bekeren. Maar zij had zich verhard en ging doelbewust door met de verspreiding van haar valse leer. *Nu komt aan het geduld van de Heer een eind[168]!*

Door te zeggen, “Zie” (2:22), vraagt de Heer speciale aandacht voor wat Hij gaat zeggen en doen. Haar veroordeling wordt iets ongewoons en vreselijks. Hij gaat haar met een vreselijke ziekte slaan die veel pijn zal veroorzaken[169]. De mensen die met haar geestelijke, morele of seksuele immoraliteit bedrijven, zullen eveneens intens lijden. De Heer zal ook haar natuurlijke kinderen met de dood straffen. Hij straft de slechte mensen ook door hun kinderen en volgelingen te straffen[170]. Zijn oordelen zullen zo erg zijn dat mensen van heinde en ver dit zullen horen.

Het volgende wordt aan alle gemeenten gericht:

‘De nieren en harten’ symboliseren wat het meest onzichtbaar en onbekend in de mens is[171]. De doordringende ogen van Christus hebben de echte motieven van de valse leraren doorzien: zij zijn niet bereid vervolging te verdragen ter wille van Christus! Zij sluiten liever compromissen dan voor de zaak van Christus te lijden. Christus waarschuwt alle gemeenten dat Hij hun diepste en verborgen motieven doorziet en dat Hij ze bij het

---

[167] και εδωκα (>διδωμι)(aoristus tijd) αυτη χρονον (ο χρονος) ινα μετανοηση (>μετανοεω)(aanvoegende wijs, aoristus, actief, 3 enkelvoud)
και ου θελει (>θελω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 enkelvoud) μετανοησαι (infinitief, aoristus) εκ της πορνειας αυτης.
ιδου βαλλω (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief 1 enkelvoud) αυτην εις κλινην (η κλινη), και τους μοιχευοντας (>μοιχευω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, accusatief, mannelijk, meervoud) μετ αυτης εις θλιψιν μεγαλην, εαν μη μετανοησωσιν (>μετανοεω) (aanvoegende wijs, aoristus, actief, 3 meervoud) εκ των εργων αυτης και τα τεκνα αυτης αποκτενω (αποκτεινω)(toekomende tijd, actief, 1 enkelvoud) εν θανατω και γνωσονται (>γινωσκω)(toekomende tijd, mid/pas dep, 1 meervoud) πασαι αι εκκλησιαι οτι εγω ειμι (onvoltooid tegenwoordige tijd) ο εραυνων (ερευναω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk 1 enkelvoud) νεφρους (ο νεφρος) και καρδιας, και δωσω (>διδωμι)(toekomende tijd, actief, 1 enkelvoud) υμιν εκαστω κατα τα εργα υμων

[168] zie Genesis 6:3

[169] zie 1 Korinthe 11:28-30

[170] zie Exodus 20:5; Galaten 6:7-8

[171] Jeremia 17:9-10; zie Psalm 51:8,12

eindoordeel in het licht zal brengen. De absolute waarheid aangaande alles en iedereen zal dan aan iedereen bekend worden. En Hij zal allen naar hun daden vergelden[172].

Het woord 'oordelen' is moeilijk te accepteren voor de moderne mens.

Veel moderne mensen willen God liever alleen zien als 'liefde'. Het begrip 'oordeel' is een blinde vlek geworden in hun denken. Het vraagt moed om dié kant van God ook te willen kennen en erkennen!

God is 100% rechtvaardig en heilig. Als Hij al het onrecht in de wereld zou gedogen, dan zou Hij ophouden rechtvaardig en heilig te zijn. God eist dat zijn schepselen, de mens, ook 100% heilig en rechtvaardig moeten zijn[173]. Maar zoals de geschiedenis en ervaring leren, zijn mensen verre van heilig en rechtvaardig. Daarom moet God de onheiligheid en het onrecht in de wereld straffen. "Want de toorn van God wordt geopenbaard vanuit de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen, die de waarheid in ongerechtigheid onderdrukken…. die de waarheid van God vervangen door de leugen"[174].

God is ook 100% barmhartig, genadig en liefdevol. "Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft"[175] Hij wil heel graag dat mensen zich bekeren en deel krijgen aan zijn prachtige heiligheid en rechtvaardigheid, zijn leven.

De enige plaats in de geschiedenis waar Gods rechtvaardigheid en Gods liefde bij elkaar komen, is aan het kruis! Daar neemt Christus alle zonden van de wereld op zich en draagt de straf in de plaats van ieder die zijn vertrouwen op Hem stelt[176]. De verzoening aan het kruis is voldoende om alle mensen te vergeven en met God te verzoenen. Maar de mens die dit aanbod links laat liggen of afwijst, blijft onder Gods toorn en Gods veroordeling. "Wie niet gelooft, is al veroordeeld… Wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem."[177]

'Zonde' is zelfgenoegzaamheid en onafhankelijkheid van God. 'Zonde' is het doel van God missen, de geboden van God overtreden en de waarheid van God verdraaien. 'Zonde' is doen wat God verbiedt en niet doen wat God gebiedt. Omdat de moderne mens z'n eigen zonde niet wil toegeven, is hij sterk gekant tegen veroordeling en straf.

Daarom is zijn reactie tegenover de vergeving van zonden ook oppervlakkig. De religieuze Farizeeër in Lukas 7:36-50, die zoals hijzelf dacht een acceptabel religieus leven leidde, ontving Jezus niet zoals het hoorde. Maar de straatvrouw die een ergerlijk zondig leven leidde, maakte de voeten van Jezus nat met tranen, droogde ze met haar haren en hield niet op de voeten van Jezus te kussen. Jezus vroeg, "Wie van deze twee zal het meest liefhebben?" De Farizeeër antwoordde, "Ik denk hij die de schuldeiser het meeste kwijtgescholden heeft." Toen antwoordde Jezus, "Haar zonden die veel waren, zijn haar

[172] Psalm 62:13; Mattheüs 16:27
[173] Galaten 3:10; Jakobus 2:10
[174] Romeinen 1:18,25
[175] Johannes 3:16.
[176] 1 Petrus 2:24; 1 Petrus 3:18
[177] Johannes 3:18,36

vergeven, want zij heeft veel liefgehad. Maar aan wie weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.

De volgende woorden werden aan de getrouwe gemeenteleden gericht:

2:24 Maar Ik zeg tegen u, en tegen de overigen in Thyatira, voor zover zij deze leer niet hebben en zij, zoals zij dat noemen, de diepten van de satan niet hebben leren kennen: Ik zal u geen andere last opleggen

2:25 dan deze: Houd vast aan wat u hebt totdat Ik kom (letterlijk: *zal gekomen zijn*).[178]

De diepten van de satan leren kennen.

De valse profetes argumenteerde, “Om de satan te overwinnen moet je eerst satan uit ervaring kennen”. Dat leerde zij aan de mensen. Daarom spoorde zij christenen aan om de goddeloze feesten van de gilden bij te wonen, afgoderij en seksuele immoraliteit te bedrijven om een ‘christen’ te kunnen blijven of zelfs een betere ‘christen’ te kunnen worden. Dit is wat het betekent om “de diepten van de satan te leren kennen” (2:24).

Deze valse leer reflecteert de *dualistische levensbeschouwing* van de aanhangers van de Gnostiek (het hindoeïsme), omdat zij alleen ‘de ziel’ als de essentie van de mens beschouwden. Zij leren dat ‘de ziel’ gevangen zit in ‘het lichaam’. De mens moet proberen om zijn ziel uit deze gevangenis te bevrijden. De methode van bevrijding is om zich aan elke vorm van kwaad over te geven om het kwaad te kunnen overwinnen. Zij zeggen dat je het kwaad niet hoeft te vrezen, omdat het kwaad de essentie van de mens (zijn ziel) niet kan raken. Elke moderne godsdienst die deze dualistische levensbeschouwing aanhangt, leidt tot een soortgelijke minachting van de ethiek in de godsdienst. Dit was beslist een cultus met een gevaarlijke valse leer.

Houd vast aan wat u hebt.

Christus belooft de getrouwe christenen in Thyatira dat Hij geen ander bevel aan hen geeft dan wat op de Vergadering in Jeruzalem besloten is[179]. Christus spoort de christenen aan om vast te houden aan wat zij hebben: in het bijzonder aan wat geopenbaard is in de Bijbel[180], totdat Christus komt of wederkomt[181]. Voor de meeste mensen komt Hij wanneer zij sterven! Dan worden zij in het gelijk gesteld of veroordeeld.

---

[178] υμιν δε λεγω (onvoltooid tegenwoordige tijd) τοις λοιποις τοις εν Θυατειροις, οσοι ουκ εχουσιν (>εχω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 meervoud) την διδαχην ταυτην, οιτινες ουκ εγνωσαν (>γινωσκω)(aoristus actief, 3 meervoud) τα βαθεα του Ζατανα, ως λεγουσιν (>λεγω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 3 meervoud), ου βαλλω (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 1 enkelvoud) εφ υμας αλλο βαρος πλην (‘alleen’, benadrukt wat belangrijk is) ο εχετε (>εχω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, 2 meervoud) κρατησατε (>κρατεω)(gebiedende wijs, aoristus actief, 2 meervoud) αχρι(ς) ου αν ηξω (>ηκω)(aanvoegende wijs, aoristus tijd) (totdat Ik zal gekomen zijn)

[179] Handelingen 15:28-29

[180] 1 Korinthe 4:6. Leer niet te gaan “boven hetgeen geschreven staat” (in de Bijbel).

[181] Mattheüs 16:27

De beloften van Christus.

2:26 En wie *blijft* overwinnen en wie mijn werken tot het einde toe in acht neemt (bewaart), hem zal Ik macht geven over de heidenvolken.[182]

De overwinnaars kunnen alleen wedergeboren, gehoorzame christenen zijn! “Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons (christelijk) geloof. Wie anders is het die de wereld overwint dan hij die gelooft dat Jezus de Zoon van God is?”[183]. De overwinnaars zijn christenen die de verzoekingen (verleidingen) van Izebel en andere valse profeten weerstaan en die de wil van Christus tot het einde toe doen. In vers 22 benoemt Hij de werken van Izebel waarvan men zich moet bekeren. En in vers 26 benoemt Hij de werken die men moet volhouden tot het einde. Deze werken verwijzen ernaar om te leven zoals Christus op aarde deed[184], om te leven volgens de geboden van Jezus[185] en door het doen van de werken die in de Bijbel geopenbaard worden[186]. De mensen die overwinnen, volgen in de voetsporen van Christus.

Welk gezag wordt er aan christenen gegeven? Gezag om over de heidenen te oordelen[187].

2:27 En hij (die overwint) zal hen hoeden met een ijzeren staf – zij zullen als kruiken van een pottenbakker verbrijzeld worden.[188]

Christus ontving van God de Vader niet alleen het gezag om over alle heidenvolken te heersen[189], maar ook om hen uiteindelijk in het laatste oordeel te oordelen (12:5; 19:15)[190]. ‘De heidenvolken’ zijn een symbool van allen die God niet kennen en zijn volk onderdrukken en vervolgen.

De christenen die trouw blijven zullen ook gezag en macht ontvangen over de heidenvolken (2:26), dat wil zeggen, om samen met Christus te heersen (3:21; 20:4; 22:5). Dat wil zeggen, dat we met Christus in het laatste oordeel de heidenvolken en slechte engelen zullen oordelen (2:27)[191]. ‘Hoeden’ betekent hier niet ‘heersen (regeren) over de heidenvolken voor een bepaalde periode’[192]. Het betekent hier dat zij hen in het oordeel ‘zullen verbrijzelen’ (2:26)[193]. In het laatste oordeel zullen de goddeloze en

---

[182] και ο νικων (>νικαω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk enkelvoud) και ο τηρων (>τηρεω)
(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijdactief, nominatief, mannelijk, enkelvoud) αχρι τελους τα εργα μου, δωσω (>διδωμι)(toekomende tijd, actief, 1 enkelvoud actief, 3 enkelvoud) αυτω εξουσιαν επι των εθνων

[183] 1 Johannes 5:4-5

[184] 1 Johannes 2:6

[185] Johannes 15:14

[186] Efeze 2:10

[187] 1 Korinthe 6:2

[188] και ποιμανει (>ποιμαινω)(toekomende tijdactief, 3 enkelvoud) αυτους εν ραβδω (η ραβδος) σιδηρα (σιδερους-α-ουν), ως τα σκευη τα κεραμικα (κεραμικος-α-ον) συντριβεται (>συντριβω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, passief, 3 enkelvoud)(verbrijzelen)

[189] Mattheüs 28:18; Johannes 13:3

[190] Psalm 2:9; zie Johannes 5:22

[191] 1 Korinthe 6:3

[192] Bv. gedurende een zogenaamd duizendjarig vrederijk (het standpunt van de bedelingenleer)

[193] Psalm 2:8-9

onrechtvaardige mensen als gebroken aardewerk zijn[194] en zij zullen nooit meer tegen de christenen kunnen opstaan of sowieso ooit kunnen opstaan! Na het laatste oordeel zullen de onrechtvaardigen van de aarde verwijderd worden en de rechtvaardigen zullen over de nieuwe aarde heersen (21:27).[195]
De rechtvaardigen zullen de culturele opdracht van Genesis 1:28 uitvoeren. Zij zullen met Christus op zijn troon zitten (3:21) en volledig deel hebben aan zijn overwinning (17:14)[196], zijn heerschappij en zijn heerlijkheid.

2:28 En Ik zál hem de morgenster geven – zoals ook Ik (die macht) van Mijn Vader heb ontvangen.[197]

'De morgenster' is de planeet Venus die voor zonsopkomst de nieuwe dag aankondigt. Uit het oogpunt van de aardse toeschouwer is de morgenster de schitterendste onder alle sterren. In het universum heerst hij over elke nieuwe dag. Hij vertegenwoordigt de Koning van de Joden[198] en staat symbool voor koninklijk gezag.

Evenals Christus de Ware Morgenster is (22:16) die over het universum heerst (1:5)[199], zo zullen christenen eenmaal met Christus heersen en in zijn koninklijk gezag en in zijn heerlijkheid delen (zie 22:5). Zijn licht zal uiteindelijk alle duisternis voor eeuwig verdrijven.

De aansporing van Christus.

2:29 Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten *blijft* zeggen.[200]

Zie Openbaring 2:7.

Een mogelijke toepassing. Maak geen compromis.

De gemeente van Thyatira is een voorbeeld van een gemeente die geplaagd wordt door een valse leer die een compromis met de satan vereist. De gemeente moet een keus maken om geen compromis te maken voor eigen gewin.

Christus openbaart zichzelf als degene die met zijn ogen als een vuurvlam alles ziet en met voeten van blinkend koper ongerechtigheid zal verbrijzelen. Hij onderzoekt de meest verborgen motieven en houdingen van de mens. Hij ziet de lafhartigheid van christenen, hun compromissen en hun liefde voor geld, status en gemak in de maatschappij.

Terwijl de aanhangers van de nieuwe theologie 'ontsnapping aan vervolging' beloven, dreigt Christus hen met intens lijden: nu op een ziekbed en in de eeuwigheid met

---

[194] zie Jeremia 19:10-11
[195] 2 Petrus 3:13
[196] zie Johannes 16:33; Romeinen 8:37
[197] ως (partikel die vergelijking uitdrukt)
καγω (macht) ειληφα (>λαμβανω, ληψομαι, ελαβον, ειληφα)(voltooid tegenwoordige tijd, actief, 1 enkelvoud) παρα του πατρος μου, και δωσω (>διδωμι)(toekomende tijd drukt zekerheid uit)(toekomende tijd, actief, 1 enkelvoud)
αυτω τον αστερα τον πρωινον (ο προινος)(morgenster)
[198] Mattheüs 2:2
[199] zie Mattheüs 28:19
[200] ο εχων ους ακουσατω (>ακουω)(gebiedende wijs, aoristus tijd) τι το πνευμα λεγει (onvoltooid tegenwoordige tijd) ταις εκκλησιαις

verbrijzeling. De ongehoorzame christenen moeten rekening gaan houden met de Koning van het Koninkrijk.

Christus berispt gemeenten als die van Thyatira die dergelijke profeten en profetessen met hun valse leerstellingen tolereren. Deze valse profeten en hun aanhangers hopen de dans te ontspringen wat verdrukking en vervolging binnen hun maatschappij betreft, maar zij kunnen nooit ontkomen aan het oordeel van Christus! Als zij zich niet meteen bekeren zal Hij komen en zullen zij intens lijden.

De overwinnaars zullen deelnemen aan het laatste oordeel over hen die compromissen sluiten met de zondige wereld. Zij zullen deelnemen aan de heerschappij over de nieuwe aarde. In het Laatste Oordeel zullen alle machtsrelaties ondersteboven gekeerd worden: de vervolgde christenen zullen heersen en christenen die niets op de aarde hadden, zullen alles bezitten!